

25.6.2024

ניוזלטר חשמל בקיבוץ – ההזדמנות בגידור סולארי

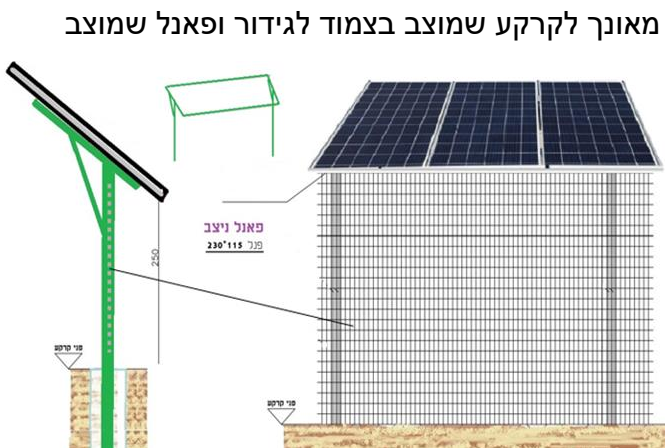
רקע- רגולציה

הגידור הסולארי מסתובב כקונספט ברחבי המדינה מזה מספר שנים. לאחר ה-7 לאוקטובר ובעקבות האירועים קידום גדרות סולאריות כחלק מהתפיסה הביטחונית קיבל עדיפות ברמת המדינה. על בסיס זה אישרה הממשלה בתחילת השנה את האפשרות להקים גדר סולארית היקפית לישוב תוך תיקון לתמ"א 1 כפי שניתן לראות [כאן](#). בתחילת יוני 2024 אישרה המועצה הארצית (הממשלה צפויה לאשר בקרוב מאוד) הרחבה של האפשרות גם לגידור של תעשייה, תעסוקה ומלאכה, מתקן הנדסי, מבני משק או מתקן ביטחוני כפי שניתן לראות בתיקון לתמ"א 1 [כאן](#).

ב-20.3.2024 אישרה מועצת רמ"י כי הגדרות הסולאריות מקבלות התייחסות דומה לסולארי על גגות ואינן כרוכות בתשלום לרמ"י (ניתן לראות סעיף 7.3.7 [בקובץ החלטות רמ"י](#)). רשות החשמל קבעה כי הגדרות הסולאריות זכאיות לתעריף זהה לסולארי על גגות ודו שימוש אחר, אשר משתנה בהתאם לגודל המערכת.

בסקר תמונת המצב בקיבוצים שערכתי, מסתמן כי החסם המוביל להגדלת היקף הייצור הסולארי בשטחי המחלקים הקיבוציים הוא מיצוי הגגות שגובר בהרבה על גודל חיבור וכדאיות כלכלית, כך שפתיחת האפשרות ל"גג" הגדר היא בשורה משמעותית בקיבוצים.

כמה מילים על מה זה בעצם גדר סולארית

ישנם שני סוגים עיקריים של גדר סולארית- פאנל מאונך לקרקע שמוצב בצמוד לגידור ופאנל שמוצב מעל הגידור בזווית (כמתואר באיור המצ"ב של חברת כלמוביל). אופציה של הצבה מעל הגידור אמורה להיות רלוונטית יותר, לאור הזווית המוצלחת יותר של הפאנל לקליטת שמש. חברות שונות מציעות דרכים מגוונות לחיבור פיזי של הפאנלים מעל הגדר לרבות יכולת להגדיר זווית אידיאלית. הרגולציה מאפשרת הצבת פאנלים בגודל מקסימום באורך של 2.4 מ' מעל הגדר (מותר לבלוט 1.2 מ' לכל צד של הגדר). בכל ק"מ גדר ניתן להתקין כ-450 ק"ו DC, שווה ערך לכ-3 דונם גגות.

גדרות קיימות סביר שלא יתאימו לתוספת העמוסים שצפויה עם הוספת פאנל ולכן ידרשו חיזוקים או הקמת גדר חדשה, מה שעושה את הפרוייקט רלוונטי במיוחד במקומות בהם רוצים לבנות גדר חדשה או להחליף גדר ישנה. פיקוד העורף כבר אישר, לפחות לחלק מהחברות, גידור סולארי המשתלב בגידור הביטחוני שהוא מממן בישובי קו עימות שכולל את כל רכיבי הביטחון הנדרשים.

עדיין לא ברור מה יהיה אופן שטיפת הפאנלים המיטבי לגדרות. מבחינת נראות והתנגדות חבריים עקב פגיעה בנוף, יש לציין שחל איסור על הקמת גדר סולארית במרחק שקטן מ-50 מטר ממגורים וכי צפויה התנגדות במיוחד במקומות בהם הגדר מול הנוף של החברים.

ההזדמנות והאפשרויות

הקמת פרוייקט סולארי על גידור דומה מאוד להקמתו על גגות מבחינת האישורים הדרושים, הצורך בחיזוק או חידוש (הגדר או הגג) והאפשרויות של הקיבוץ להתקשרות עם חברה מבצעת, כאשר נהוגים שלושה סוגי התקשרויות בדומה לגגות:

שכירות- מינימום השקעה מטעם הקיבוץ, מינימום סיכון ומינימום הכנסה;

שותפות עם יזם סולארי- התחלקות בהכנסות בהתאם ל-% שותפות, אופציית ביניים מבחינת הכנסות סיכון ודרישה מהקיבוץ.

בעלות מלאה של הקיבוץ (ביצוע עם EPC)- מקסימום הכנסה לקיבוץ, מעורבות וסיכון מוגבר של הקיבוץ.

אופציית הבעלות הינה בעלת פוטנציאל להניב לקיבוץ רווחים נאים בהשוואה לשתי האופציות האחרות שכמובן מועדפות על חברות הסולאר. קיבוץ שיש לו כסף להשקיע או מתאים לו לקחת הלוואה לפרוייקט כזה ויש לו גורם מקצועי מטעמו שיעסוק בקידום הפרוייקט ירוויח מכך יפה. עם החזרי השקעה תוך שנים ספורות ו-IRR מכובד.

פקטור משמעותי ברווחיות הפרוייקט הוא מספר חיבורי החשמל לאורך הגדר שמגדיר את גודל המערכות הסולאריות ואת התעריף. כמובן שככל שיהיו יותר חיבורי חשמל ומערכות קטנות יותר רווחיות הפרוייקט צפויה להיות טובה יותר בכל אחד מסוגי ההתקשרויות.

לסיכום,

סוג חדש של דו שימוש שנכנס בחודשים האחרונים וצפוי להיות איתנו לשנים רבות. כדאי להתחיל לבחון בקיבוץ גם את התחום הסולארי הזה, להכיר ולמצות את הפוטנציאל החדש. התנועה הקיבוצית ביחד עם התנועות המיישבות, ביקשה להרחיב את האפשרות של גידור סולארי גם למטעים, בתי רשת וכו', אך בשלב זה הדבר לא יתאפשר. אני מאמין שאם הגידור הסולארי יתקדם בשנים הבאות ויוכיח עצמו כסוג נוסף של דו שימוש, יפתחו אפשרויות נוספות לגידור סולארי.

בני רגיל,

⚡ אחראי תחום אנרגיה 📧 אגף כלכלה ☎ 0506233017 ⚡

